

K O M U N I K A C J E
Z B A D A N I A C B O S

Warszawa, luty 2014

NR 27/2014

NASTROJE SPOŁECZNE
W LUTYM

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

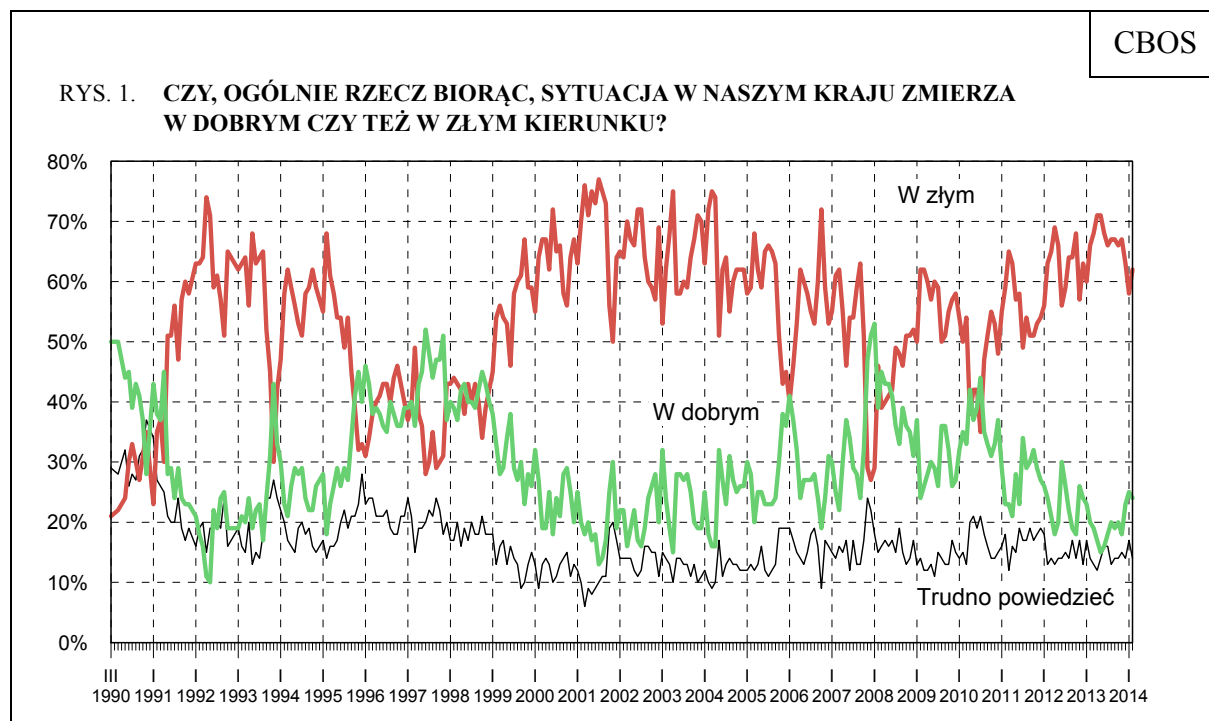

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po wyraźnym ożywieniu i poprawie nastrojów społecznych, jakie obserwowaliśmy w ostatnich dwóch miesiącach, luty przyniósł stabilizację notowań, a w niektórych wymiarach nawet pewien wzrost krytycyzmu i pesymizmu.

OCENY

W ciągu miesiąca poprzedzającego lutowy sondaż¹ nieznacznie zwiększyła się grupa ankietowanych oceniających, że **sytuacja w kraju** zmierza w złym kierunku (z 58% do 62%), nie zmienił się natomiast odsetek tych, którzy wyrażają opinię przeciwną (24%). Tym samym, po styczniowej poprawie, oceny ogólnej sytuacji w kraju powróciły do poziomu z grudnia, nadal jednak są lepsze niż we wcześniejszych miesiącach ubiegłego roku.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (285) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganymi komputerowo (CAPI) w dniach 6–12 lutego 2014 roku na liczącej 1020 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
W dobrym	20	19	17	15	16	18	20	19	20	18	23	25	24	
W złym	66	68	71	71	68	66	67	67	66	67	63	58	62	
Trudno powiedzieć	14	13	12	14	16	16	13	14	14	15	14	17	14	

We wszystkich wyróżnionych przez nas grupach społeczno-demograficznych dominuje krytycyzm w ocenie rozwoju sytuacji w kraju, przy czym stosunkowo najgorzej postrzegają go badani niezadowoleni ze swoich warunków materialnych (79% opinii negatywnych) i deklarujący najniższe dochody *per capita* (74%), zwłaszcza bezrobotni (74%) – zob. tabele aneksowe.

W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju dominuje nad niezadowoleniem jedynie wśród zwolenników PO. Sympatycy pozostałych największych ugrupowań politycznych, podobnie jak osoby o niesprecyzowanych preferencjach wyborczych, badani niezamierzający brać udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych oraz niezdecydowani co do uczestnictwa w nich, w większości negatywnie wypowiadają się o kierunku zmian w Polsce, przy czym najbardziej krytyczni w tym względzie są potencjalni wyborcy PiS i SLD.

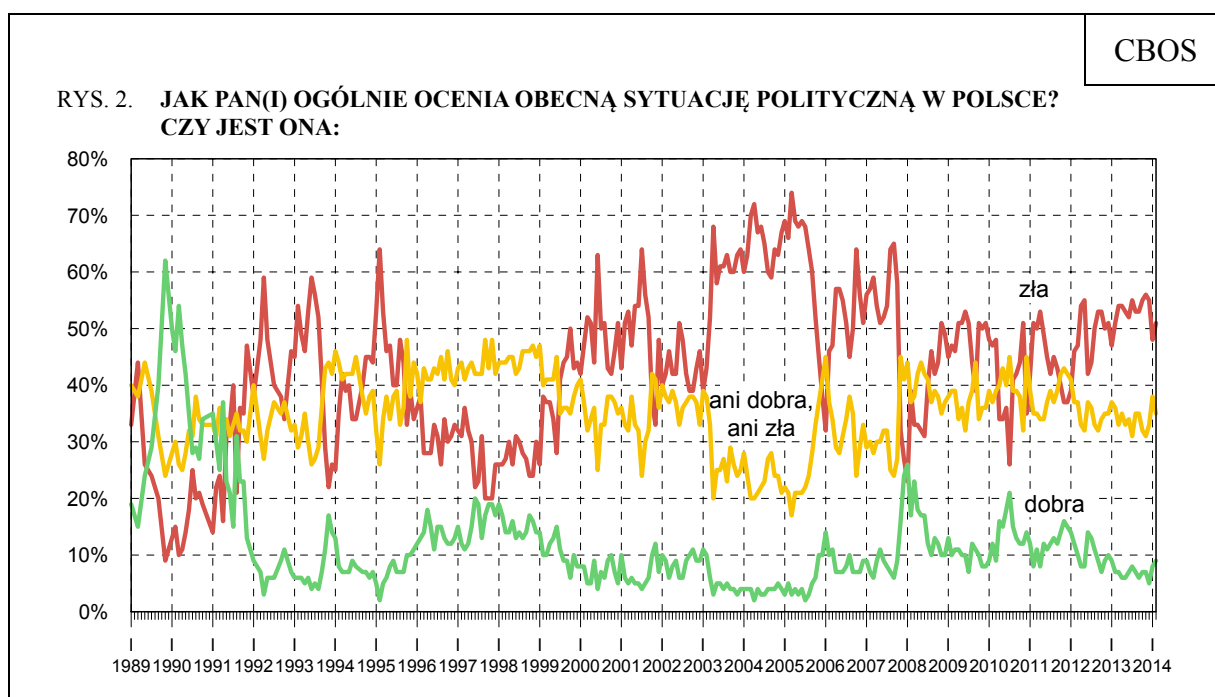
Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	70	22	8
PiS	14	77	9
SLD	11	77	12
Niezdecydowani, na kogo głosować	20	62	18
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	22	60	18
Niezamierzający brać udziału w wyborach	12	73	15

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Minimalnie gorsze niż w styczniu są też **oceny sytuacji politycznej**. Nieznacznie wzrosła (o 3 punkty, do 51%) grupa respondentów, którzy postrzegają ją negatywnie. W lutym, podobnie jak przed miesiącem, zadowolenie z sytuacji panującej na polskiej scenie

politycznej wyraża co jedenasty badany (9%), a więcej niż co trzeci (35%, spadek o 3 punkty) określa tę sytuację jako przeciętną (ani dobrą, ani złą).

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
– dobra	7	7	6	6	7	8	7	6	7	7	5	8	9	
– ani dobra, ani zła	36	33	35	33	34	31	35	35	32	31	33	38	35	
– zła	51	54	54	53	52	55	53	53	55	56	55	48	51	
Trudno powiedzieć	6	6	5	8	7	6	5	6	6	6	7	6	5	

Niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych sytuacja na polskiej scenie politycznej, podobnie jak ogólna sytuacja w kraju, postrzegana jest przeważnie jako zła. Stosunkowo najbardziej krytycznie wypowiadają się o niej osoby niezadowolone ze swoich warunków materialnych (67% opinii negatywnych), respondenci o niskich, ale nie najniższych dochodach w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym (61%), zwłaszcza bezrobotni (62%) – zob. tabele aneksowe.

W potencjalnych elektoratach stosunkowo najlepiej obecną sytuację polityczną w Polsce oceniają zwolennicy PO, przy czym dominuje wśród nich przekonanie, że jest ona

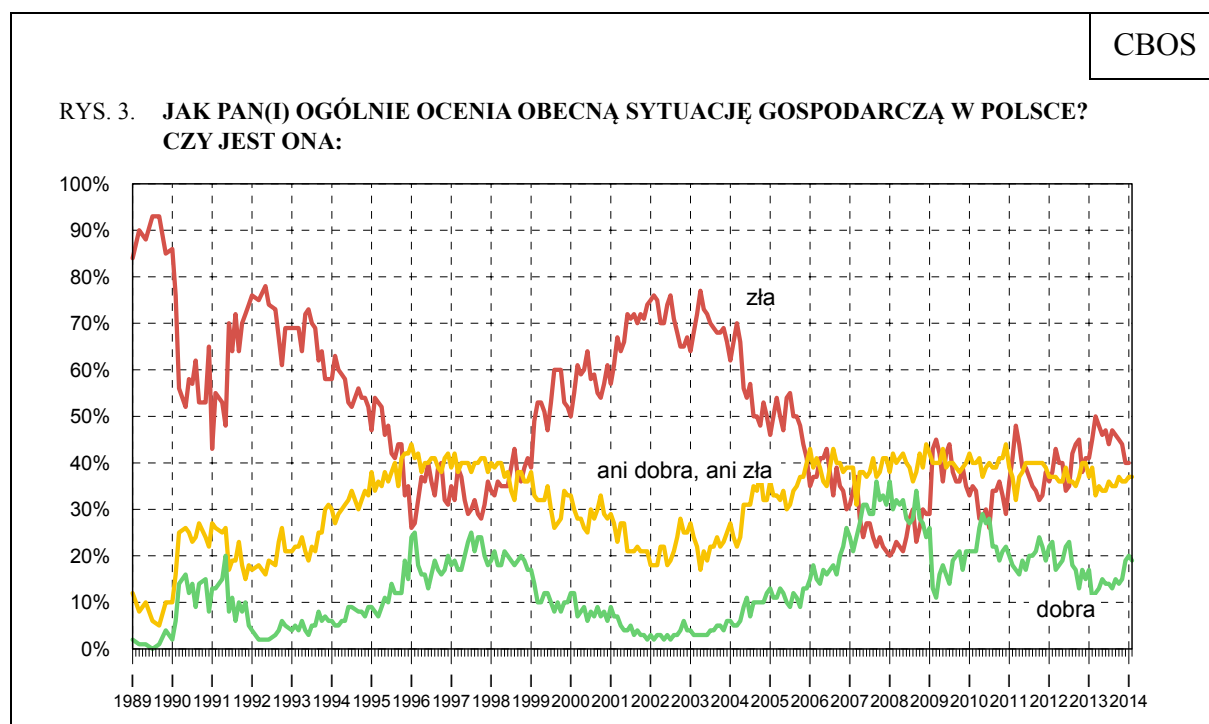
przeciętna (ani dobra, ani zła). Wśród sympatyków pozostałych ugrupowań oraz respondentów o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych, a także wśród niezainteresowanych wyborami i niezdecydowanych co do udziału w nich przeważają oceny negatywne, przy czym najgorzej sytuację na polskiej scenie politycznej oceniają potencjalni wyborcy PiS.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	31	48	19	2
PiS	3	22	73	2
SLD	6	39	52	3
Niezdecydowani, na kogo głosować	10	37	47	6
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	7	39	46	8
Niezamierzający brać udziału w wyborach	4	28	61	7

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Porównywalne ze styczniowymi i jednocześnie wciąż lepsze od notowanych przed grudniem ubiegłego roku są oceny **sytuacji gospodarczej** w kraju. Dwie piąte badanych (40%, wzrost o 2 punkty) uważa, że jest ona zła, nieco ponad jedna trzecia (37%) – że przeciętna, a tylko niespełna jedna piąta (19%) – że dobra.

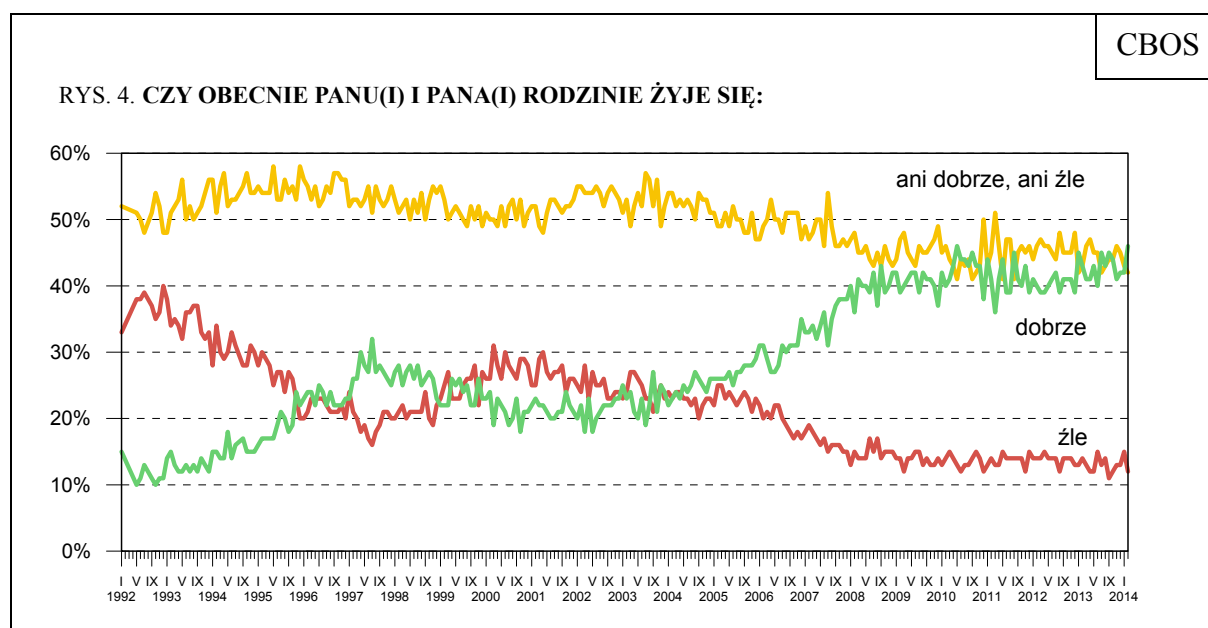
Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
– dobra	11	12	13	15	14	14	13	15	14	15	19	20	19	
– ani dobra, ani zła	39	33	35	34	34	36	35	35	37	36	36	37	37	
– zła	45	50	48	46	47	44	47	46	45	44	40	38	40	
Trudno powiedzieć	5	5	4	5	5	6	5	4	4	5	5	5	4	

Zadowolenie ze stanu polskiej gospodarki najbardziej wiąże się z wysokością uzyskiwanych dochodów oraz poziomem satysfakcji z własnej sytuacji materialnej. Pozytywne opinie o kondycji gospodarki kraju istotnie częściej niż inni wyrażają też mieszkańcy największych miast, osoby z wyższym wykształceniem, respondenci w wieku od 25 do 34 lat, niemal dwukrotnie częściej mężczyźni niż kobiety. W grupach zawodowych są to przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz robotnicy wykwalifikowani (zob. tabele aneksowe).

Lepsze niż w styczniu są oceny **poziomu życia badanych i ich rodzin**. W lutym niemal połowa respondentów (46%, wzrost o 4 punkty) twierdzi, że żyje im się dobrze, a tylko mniej więcej co ósmy (12%, spadek o 3 punkty) negatywnie ocenia poziom życia swojej rodziny. Na niezmiennym poziomie utrzymuje się odsetek osób deklarujących przeciętną jakość życia (42%).

Pominięto „trudno powiedzieć”

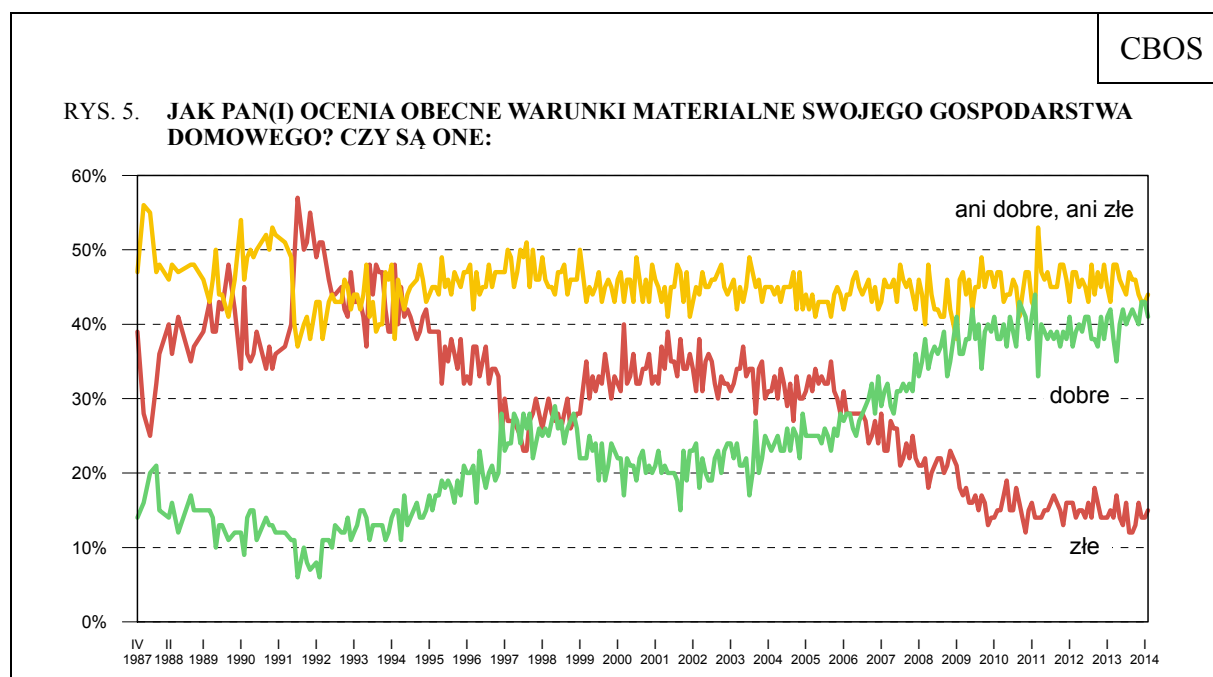
Tabela 6

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinnie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2013											2014	
	w procentach												
– dobrze	43	41	41	43	40	45	43	45	44	41	42	42	46
– ani dobrze, ani źle	43	46	47	45	45	42	43	44	44	46	45	43	42
– źle	14	13	12	12	15	13	14	11	12	13	13	15	12

W ostatnim miesiącu nie zmieniły się znacząco oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów. Najczęściej określane są one jako przeciętne (44%), a tylko nieco rzadziej jako dobre (41%, spadek o 2 punkty). Mniej więcej co siódmy badany (15%) jest niezadowolony z sytuacji materialnej swojej rodziny.

Tabela 7

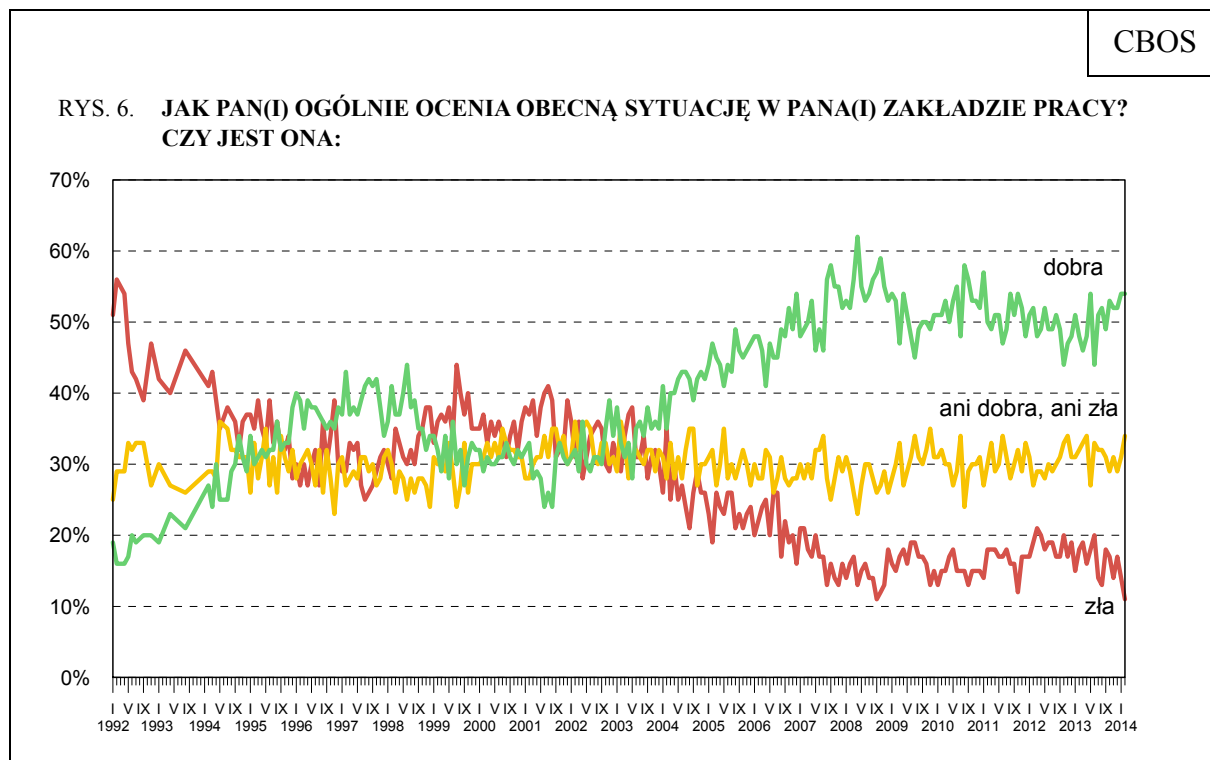
Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2013											2014	
	w procentach												
– dobre	42	38	35	40	42	40	41	42	41	40	43	43	41
– ani dobre, ani złe	43	48	48	46	45	44	47	46	46	44	43	43	44
– złe	15	14	17	14	13	16	12	12	13	16	14	14	15

Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?”, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Satysfakcja z poziomu życia rodziny rośnie wraz z wielkością uzyskiwanych dochodów *per capita* oraz – co nierzadko z tym związane – poziomem wykształcenia badanych, a poniekąd także wraz z wielkością zamieszkiwanej przez nich miejscowości, maleje natomiast wraz z wiekiem. W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najlepiej o jakości życia i kondycji materialnej swoich gospodarstw domowych wypowiadają się: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, pracownicy administracyjno-biurowi, prywatni przedsiębiorcy oraz uczniowie i studenci (zob. tabele aneksowe).

W porównaniu z poprzednim miesiącem nieco mniej krytyczne są oceny **sytuacji w zakładach pracy**. Nadal ponad połowa pracujących (54%) uważa, że jest ona dobra, jedna trzecia (34%, wzrost o 3 punkty) – że przeciętna, a tylko co dziewiąty zatrudniony (11%, spadek o 3 punkty) uznaje ją za złą.

Odpowiedzi osób pracujących. Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2013											2014	
	N*	563	536	577	578	512	546	462	435	555	541	474	534
	w procentach												
– dobra	48	46	48	54	44	51	52	49	53	52	52	54	54
– ani dobra, ani zła	32	33	34	27	33	32	32	31	29	31	29	31	34
– zła	18	19	16	18	20	14	13	18	17	14	17	14	11
Trudno powiedzieć	2	2	2	1	3	3	3	2	1	3	2	1	1

Niezadowolenie z sytuacji w miejscu pracy stosunkowo najczęściej wyrażają osoby źle oceniające własne warunki materialne, uzyskujące najniższe dochody *per capita* oraz respondenci z wykształceniem podstawowym. Spośród grup zawodowych na warunki pracy narzekają przede wszystkim rolnicy i robotnicy niewykwalifikowani (zob. tabele aneksowe).

PRZEWIDYWANIA

W porównaniu ze styczniem nieco pogorszyły się prognozy **rozwoju sytuacji w kraju** w ciągu najbliższego roku. Obecnie tylko co siódmy ankietowany (14%, spadek o 3 punkty) liczy na poprawę w tym zakresie, jedna czwarta (25%) obawia się pogorszenia, a ponad połowa (54%, wzrost o 3 punkty) nie przewiduje zmian.

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2013											2014	
	w procentach												
Poprawi się	9	9	7	7	9	12	9	11	10	11	14	17	14
Nie zmieni się	43	46	46	48	52	48	51	52	51	50	53	51	54
Pogorszy się	40	39	39	38	31	33	34	31	31	31	26	25	25
Trudno powiedzieć	8	6	8	7	8	7	6	6	8	8	7	7	7

W zasadzie nie zmieniły się przewidywania dotyczące **sytuacji politycznej** w Polsce. Nadal zdecydowanie dominuje przekonanie o utrzymaniu *status quo* (62%, od stycznia wzrost o 2 punkty). Co piąty badany (21%) uważa, że w ciągu najbliższego roku jakość życia politycznego w naszym kraju się pogorszy, a tylko co jedenasty (9%) oczekuje poprawy.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
– poprawi się	8	6	6	5	7	8	6	8	8	8	7	10	9	
– nie zmieni się	54	59	57	58	61	57	61	58	59	58	58	60	62	
– pogorszy się	27	27	28	27	22	26	26	25	23	24	25	21	21	
Trudno powiedzieć	11	8	9	10	10	9	7	9	10	10	10	9	8	

Mniej optymistyczne niż w styczniu są prognozy **stanu polskiej gospodarki**. Obecnie co piąty respondent (20%, spadek o 5 punktów) liczy na jego poprawę i niemal tyle samo (19%) obawia się pogorszenia. Zwiększyła się (z 48% do 53%) grupa badanych, którzy są zdania, że w najbliższym roku sytuacja gospodarcza w Polsce się nie zmieni.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
– poprawi się	12	12	12	11	12	15	14	17	15	17	18	25	20	
– nie zmieni się	47	50	45	48	52	51	52	52	53	51	52	48	53	
– pogorszy się	32	31	34	33	27	26	27	23	22	23	21	19	19	
Trudno powiedzieć	9	7	9	8	9	8	7	8	10	9	9	8	8	

W ostatnim miesiącu właściwie nie zmieniły się przewidywania dotyczące **poziomu życia** respondentów i ich rodzin. Nadal większość ankietowanych (58%) prognozuje, że za rok będzie im się żyło tak samo jak obecnie, jedna piąta (21%, wzrost o 2 punkty) uważa, że lepiej, a co siódmy (14%) obawia się pogorszenia w tym zakresie.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
– lepiej	17	15	15	17	16	16	17	15	18	19	18	19	21	
– tak samo	54	56	53	51	56	58	56	57	59	56	57	58	58	
– gorzej	20	20	21	20	18	17	18	18	15	16	18	14	14	
Trudno powiedzieć	9	9	11	12	10	9	9	10	9	9	7	9	7	

Wyraźnie gorsze niż w styczniu są z kolei prognozy **warunków materialnych gospodarstw domowych**. Zmniejszyła się grupa badanych przewidujących poprawę (z 20% do 14%), przybyło zaś tych, którzy są przekonani o utrzymaniu *status quo* w tym względzie (z 69% do 73%). Nieco zwiększył się również odsetek osób obawiających się pogorszenia swoich warunków materialnych w ciągu najbliższego roku (o 2 punkty, do 13%).

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
– poprawią się	17	13	13	15	16	17	14	12	16	16	20	20	14	
– pozostaną bez zmian	63	70	64	69	69	67	68	75	71	68	70	69	73	
– pogorszą się	20	17	23	16	15	16	18	13	13	16	10	11	13	

Niejednoznaczne zmiany zaszły w zakresie przewidywań dotyczących rozwoju **sytuacji w zakładach pracy**. Zmniejszyły się odsetki pracowników zarówno liczących na poprawę kondycji firm, w których są zatrudnieni (z 23% do 19%), jak i tych, którzy obawiają się jej pogorszenia (z 13% do 9%). Wyraźnie wzrosła natomiast grupa pracujących, którzy nie przewidują żadnych istotnych zmian w swoich zakładach pracy w najbliższym roku (z 57% do 65%).

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
N*	565	536	579	578	512	547	462	435	555	541	474	536	533	
– poprawi się	14	14	17	16	15	19	15	15	19	18	21	23	19	
– pozostanie bez zmian	59	63	59	59	59	58	65	66	62	58	58	57	65	
– pogorszy się	19	16	17	16	19	16	13	10	11	14	13	13	9	
Trudno powiedzieć	8	7	7	9	7	7	7	9	8	10	8	7	7	

**BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA
I OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY**

Po wyraźnym wzroście poczucia **bezpieczeństwa zatrudnienia**, obserwowanym w ostatnich dwóch miesiącach, w lutym nastąpił powrót do notowań listopadowych. Obecnie niemal dwie piąte pracujących (39%, od stycznia wzrost o 8 punktów) liczy się z możliwością utraty pracy, a ponad połowa (58%, spadek o 7 punktów) nie wyraża takich obaw.

Tabela 15

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	II (N=565)		III (N=536)		IV (N=580)		V (N=577)		VI (N=514)		VII (N=548)		VIII (N=463)		IX (N=435)		X (N=555)		XI (N=541)		XII (N=474)		I (N=536)		II (N=534)	
	2013																						2014			
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	10	33	12	40	9	42	9	35	9	41	6	34	9	36	8	34	8	40	11	39	7	34	6	31	6	39
Raczej tak	23		28		33		26		32		28		27		26		32		28		27		25		33	
Raczej nie	36		33		36		34		31		35		37		39		36		35		36		36		36	
Nie, to mało prawdopodobne	27	63	24	57	20	56	27	61	24	55	27	62	25	62	22	61	22	58	21	56	25	61	29	65	22	58
Trudno powiedzieć	4	4	3	3	2	2	4	4	4	4	4	4	2	2	5	5	2	2	5	5	5	5	4	4	3	3

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Stosunkowo największe obawy przed utratą zatrudnienia towarzyszą najmłodszym pracownikom, niezadowolonym z sytuacji materialnej swojego gospodarstwa domowego, mieszkającym w największych miastach i mającym wykształcenie podstawowe. Z uwagi na wykonywany zawód są to głównie robotnicy – zarówno niewykwalifikowani, jak i wykwalifikowani (zob. tabele aneksowe).

Sytuacja na lokalnych rynkach pracy oceniana jest niemal tak samo jak przed miesiącem. Najczęstsze jest przekonanie, iż trudno znaleźć jakiegokolwiek zatrudnienie (42% wskazań). Co trzeci badany (33%) uważa wprawdzie, że można się gdzieś zatrudnić, ale trudno jest o satysfakcjonującą ofertę, a co piąty (20%) sądzi wręcz, że nie można znaleźć żadnej pracy. Niezmiennie tylko nieliczni (2% ogółu badanych) są przeświadczeni, iż bez większych problemów można znaleźć odpowiednie zatrudnienie.

Tabela 16

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2013											2014		
	w procentach													
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	2	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	25	26	25	28	27	29	31	29	29	32	32	32	33	
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	48	44	47	46	48	47	44	49	49	44	45	43	42	
– nie można znaleźć żadnej pracy	21	26	23	21	20	21	21	18	17	19	19	20	20	
Trudno powiedzieć	4	3	4	3	3	2	2	2	3	3	2	3	3	

★

★

★

W lutym możemy mówić o wyhamowaniu wzrostowego trendu w nastrojach społecznych. Obecne oceny i przewidywania dotyczące ogólnej sytuacji w kraju, a także jej wymiaru politycznego i gospodarczego są nieco gorsze niż w styczniu, ale wciąż lepsze niż w niemal całym ubiegłym roku. Najbardziej znaczące zmiany ostatniego miesiąca to 8-punktowy wzrost odsetka zatrudnionych obawiających się utraty swoich miejsc pracy, 6-punktowy spadek optymizmu w przewidywaniach dotyczących sytuacji materialnej gospodarstw domowych w najbliższym roku oraz 5-punktowy spadek odsetka osób prognozujących poprawę stanu polskiej gospodarki. Generalnie rzecz biorąc, w ocenach dotyczących sfery publicznej niezmiennie przeważa krytycyzm, a w przewidywaniach – przekonanie o utrzymaniu *status quo*. Z kolei w wymiarze prywatnym sytuacja materialna, zawodowa i jakość życia nadal najczęściej określane są jako dobre lub przeciętne i postrzegane jako raczej stabilne.

Opracował

Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		24	62	14	1019
Płeć	Mężczyźni	25	59	16	487
	Kobiety	23	64	13	532
Wiek	18-24 lata	19	63	18	119
	25-34	27	63	10	204
	35-44	24	60	15	175
	45-54	20	65	16	165
	55-64	22	64	14	178
	65 lat i więcej	31	54	15	178
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	62	17	392
	Miasto do 19 999	20	65	15	159
	20 000 - 99 999	26	64	10	196
	100 000 - 499 999	22	63	15	163
	500 000 i więcej mieszk.	42	47	11	109
Wykształcenie	Podstawowe	18	66	16	223
	Zasadnicze zawodowe	21	64	16	251
	Średnie	23	62	15	340
	Wyższe	38	52	10	206
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	37	54	9	95
	Średni personel, technicy	26	68	5	36
	Pracownicy adm.-biurowi	26	60	14	71
	Pracownicy usług	22	62	15	73
	Robotnicy wykwalifikowani	23	62	14	115
	Robotnicy niewykwalifik.	20	65	15	57
	Rolnicy	15	67	18	42
	Pracujący na własny rach.	32	48	20	41
Bierni zawodowo	Renciści	16	57	27	55
	Emeryci	29	58	13	231
	Uczniowie i studenci	20	64	16	59
	Bezrobotni	14	74	12	86
	Gospodynie domowe i inni	21	66	13	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	28	63	9	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	21	63	16	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	56	16	250
	prywatnym gosp. rolnym	21	61	18	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	16	74	10	150
	501-750	16	65	19	105
	751-1000	20	63	17	134
	1001-1500	26	63	11	178
	Powyżej 1500 zł	37	52	11	193
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	79	10	150
	Średnie	19	64	17	454
	Dobre	35	52	12	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	61	12	47
	Raz w tygodniu	22	63	15	448
	1-2 razy w miesiącu	26	58	16	159
	Kilka razy w roku	21	64	15	223
	W ogóle nie uczestniczy	33	57	9	143
Poglądy polityczne	Lewica	24	65	11	183
	Centrum	28	60	12	315
	Prawica	27	61	12	314
	Trudno powiedzieć	15	62	23	207

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		9	35	51	5	1016
Płeć	Mężczyźni	11	33	52	4	485
	Kobiety	8	36	50	7	531
Wiek	18-24 lata	3	43	43	11	119
	25-34	9	39	52	1	204
	35-44	10	38	47	6	175
	45-54	7	32	59	2	163
	55-64	11	32	52	5	178
	65 lat i więcej	16	26	50	9	177
Miejsce zamieszkania	Wieś	9	34	51	6	390
	Miasto do 19 999	8	28	57	7	159
	20 000 - 99 999	8	38	49	5	196
	100 000 - 499 999	11	33	50	6	162
	500 000 i więcej mieszk.	12	42	45	1	109
Wykształcenie	Podstawowe	9	30	49	11	222
	Zasadnicze zawodowe	9	30	55	6	251
	Średnie	6	40	50	3	338
	Wyższe	15	35	49	1	205
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17	33	49	1	95
	Średni personel, technicy	11	51	38		36
	Pracownicy adm.-biurowi	5	45	49	1	71
	Pracownicy usług	9	43	41	7	71
	Robotnicy wykwalifikowani	10	36	47	7	115
	Robotnicy niewykwalifik.	2	45	53		57
	Rolnicy	8	33	57	2	42
	Pracujący na własny rach.	6	35	54	6	41
Bierni zawodowo	Renciści	14	21	55	10	56
	Emeryci	14	26	53	8	229
	Uczniowie i studenci	2	43	48	7	59
	Bezrobotni	4	26	62	8	86
	Gospodynie domowe i inni	5	40	51	4	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	41	49	1	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7	47	44	2	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	11	37	47	6	248
	prywatnym gosp. rolnym	8	35	55	2	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	30	55	6	150
	501-750	5	30	61	3	105
	751-1000	9	42	42	6	134
	1001-1500	11	32	51	6	177
	Powyżej 1500 zł	12	39	47	1	193
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	22	67	7	148
	Średnie	6	38	50	6	452
	Dobre	15	35	46	4	416
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	24	53	8	47
	Raz w tygodniu	8	35	51	6	445
	1-2 razy w miesiącu	9	39	47	4	159
	Kilka razy w roku	7	42	46	5	222
	W ogóle nie uczestniczy	15	19	62	4	143
Poglądy polityczne	Lewica	6	36	56	2	182
	Centrum	11	41	44	4	315
	Prawica	11	30	55	4	313
	Trudno powiedzieć	7	31	49	13	206

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		19	37	40	4	1018
Płeć	Mężczyźni	26	34	39	2	486
	Kobiety	14	40	40	6	532
Wiek	18-24 lata	19	42	34	5	119
	25-34	26	43	30	1	204
	35-44	21	33	40	6	175
	45-54	12	39	48	1	163
	55-64	15	37	45	3	178
	65 lat i więcej	21	29	41	9	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	36	43	4	391
	Miasto do 19 999	17	35	43	5	159
	20 000 - 99 999	23	33	38	5	196
	100 000 - 499 999	19	39	39	3	162
	500 000 i więcej mieszk.	29	45	26	0	109
Wykształcenie	Podstawowe	15	33	45	7	223
	Zasadnicze zawodowe	16	33	45	5	251
	Średnie	19	40	39	2	338
	Wyższe	28	42	29	1	206
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	31	34	34	1	95
	Średni personel, technicy	19	44	37		36
	Pracownicy adm.-biurowi	23	40	37		71
	Pracownicy usług	20	44	33	3	71
	Robotnicy wykwalifikowani	26	32	37	4	115
	Robotnicy niewykwalifik.	10	52	36	2	57
	Rolnicy	15	42	41	2	42
	Pracujący na własny rach.	21	53	26		41
Bierni zawodowo	Renciści	13	31	50	6	56
	Emeryci	19	32	43	6	231
	Uczniowie i studenci	24	39	34	3	59
	Bezrobotni	12	22	58	8	86
	Gospodynie domowe i inni	8	52	34	6	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	35	44	1	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	24	44	30	2	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	25	42	31	3	248
	prywatnym gosp. rolnym	15	39	43	2	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	34	50	4	150
	501-750	13	31	53	4	105
	751-1000	14	47	33	6	134
	1001-1500	24	33	41	2	179
	Powyżej 1500 zł	31	38	30	1	193
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	27	62	4	149
	Średnie	13	39	42	5	453
	Dobre	30	38	28	3	416
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	18	33	44	4	47
	Raz w tygodniu	17	37	41	5	447
	1-2 razy w miesiącu	20	39	38	3	159
	Kilka razy w roku	19	39	40	2	222
	W ogóle nie uczestniczy	29	32	35	5	143
Poglądy polityczne	Lewica	19	37	43	1	183
	Centrum	26	39	33	2	315
	Prawica	19	36	44	2	314
	Trudno powiedzieć	10	36	41	13	206

Tabela 4

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:			Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	
		%	%	%	
Ogółem		46	42	12	1019
Płeć	Mężczyźni	47	41	12	486
	Kobiety	44	43	12	533
Wiek	18-24 lata	64	29	5	119
	25-34	61	36	2	204
	35-44	51	38	11	175
	45-54	31	50	17	164
	55-64	31	47	21	178
	65 lat i więcej	37	48	15	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	48	13	391
	Miasto do 19 999	44	41	14	159
	20 000 - 99 999	52	39	9	196
	100 000 - 499 999	47	40	13	163
	500 000 i więcej mieszk.	56	33	9	109
Wykształcenie	Podstawowe	36	43	21	223
	Zasadnicze zawodowe	34	48	18	252
	Średnie	47	46	6	338
	Wyższe	69	28	3	206
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	24	1	95
	Średni personel, technicy	52	42	6	36
	Pracownicy adm.-biurowi	72	25	1	71
	Pracownicy usług	55	40	4	71
	Robotnicy wykwalifikowani	50	46	4	115
	Robotnicy niewykwalifik.	32	45	23	57
	Rolnicy	34	56	10	42
	Pracujący na własny rach.	61	29	10	41
Bierni zawodowo	Renciści	27	40	33	56
	Emeryci	33	52	15	231
	Uczniowie i studenci	68	25	4	59
	Bezrobotni	25	48	26	86
	Gospodynie domowe i inni	26	55	19	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	37	4	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	40	2	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	58	34	8	248
	prywatnym gosp. rolnym	35	56	9	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	50	22	150
	501-750	31	53	15	105
	751-1000	39	46	15	134
	1001-1500	43	46	10	179
	Powyżej 1500 zł	67	27	6	193
Ocena własnych war. mater.	Źłe	7	34	58	150
	Średnie	23	69	7	453
	Dobre	84	15	0	416
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	43	12	47
	Raz w tygodniu	46	42	11	447
	1-2 razy w miesiącu	43	46	10	159
	Kilka razy w roku	40	48	11	223
	W ogóle nie uczestniczy	55	27	18	143
Poglądy polityczne	Lewica	48	38	14	183
	Centrum	51	43	6	315
	Prawica	43	46	11	314
	Trudno powiedzieć	40	38	21	207

Tabela 5

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		54	34	11	1	533
Płeć	Mężczyźni	54	34	10	2	281
	Kobiety	53	34	12	1	252
Wiek	18-24 lata	64	36			48
	25-34	57	34	7	2	161
	35-44	52	32	15	1	140
	45-54	50	36	14	1	115
	55-64	49	31	16	3	62
	65 lat i więcej	58	35	7		7
Miejsce zamieszkania	Wieś	52	33	11	3	192
	Miasto do 19 999	56	33	9	1	82
	20 000 - 99 999	54	30	15	1	103
	100 000 - 499 999	53	38	9		89
	500 000 i więcej mieszk.	54	38	8		67
Wykształcenie	Podstawowe	49	29	18	4	49
	Zasadnicze zawodowe	51	37	10	2	126
	Średnie	49	39	11	1	199
	Wyższe	63	27	9	1	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	36	8	1	92
	Średni personel, technicy	49	46	5		36
	Pracownicy adm.-biurowi	69	18	12	1	71
	Pracownicy usług	53	39	9		71
	Robotnicy wykwalifikowani	63	29	8		112
	Robotnicy niewykwalifik.	47	29	20	4	56
	Rolnicy	17	54	29		39
	Pracujący na własny rach.	51	39	6	3	41
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	27	11	2	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	35	9	1	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	56	35	8	2	248
	prywatnym gosp. rolnym	17	51	32		42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	44	33	20	3	71
	501-750	51	29	17	4	49
	751-1000	59	33	8		61
	1001-1500	52	44	4		97
	Powyżej 1500 zł	62	26	12	1	117
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	45	23	2	43
	Średnie	41	43	14	3	230
	Dobre	69	25	6	0	259
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	83		17		6
	Raz w tygodniu	51	38	11		219
	1-2 razy w miesiącu	62	23	13	2	100
	Kilka razy w roku	52	37	7	4	137
	W ogóle nie uczestniczy	51	35	13	1	72
Poglądy polityczne	Lewica	51	36	11	1	95
	Centrum	57	36	7	1	179
	Prawica	54	31	13	2	172
	Trudno powiedzieć	50	33	14	3	87

Tabela 6

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		14	54	25	7	1019
Płeć	Mężczyźni	16	52	25	7	486
	Kobiety	12	56	26	6	533
Wiek	18-24 lata	10	65	23	2	119
	25-34	18	52	26	4	204
	35-44	14	55	24	6	175
	45-54	11	58	26	5	164
	55-64	12	48	31	9	178
	65 lat i więcej	18	50	21	11	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	12	48	30	10	391
	Miasto do 19 999	14	58	22	6	159
	20 000 - 99 999	14	56	27	3	196
	100 000 - 499 999	14	62	21	3	163
	500 000 i więcej mieszk.	24	54	17	4	109
Wykształcenie	Podstawowe	12	52	25	11	223
	Zasadnicze zawodowe	13	51	27	9	252
	Średnie	11	58	26	4	338
	Wyższe	23	52	22	2	206
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	56	19	1	95
	Średni personel, technicy	12	69	19		36
	Pracownicy adm.-biurowi	10	62	23	5	71
	Pracownicy usług	10	61	25	4	71
	Robotnicy wykwalifikowani	13	55	25	7	115
	Robotnicy niewykwalifik.	15	48	24	13	57
	Rolnicy	10	46	35	10	42
	Pracujący na własny rach.	24	58	12	7	41
Bierni zawodowo	Renciści	11	45	29	16	56
	Emeryci	17	50	25	9	231
	Uczniowie i studenci	12	59	29		59
	Bezrobotni	10	55	30	5	86
	Gospodynie domowe i inni	12	51	33	4	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	11	61	25	3	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	16	62	20	2	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	18	54	21	8	248
	prywatnym gosp. rolnym	7	55	26	12	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	8	49	36	6	150
	501-750	11	55	26	8	105
	751-1000	13	54	24	10	134
	1001-1500	19	52	24	4	179
	Powyżej 1500 zł	21	59	18	2	193
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	49	42	5	150
	Średnie	12	54	27	7	453
	Dobre	21	56	17	6	416
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	69	20	3	47
	Raz w tygodniu	13	52	28	7	447
	1-2 razy w miesiącu	15	58	21	7	159
	Kilka razy w roku	14	56	26	4	223
	W ogóle nie uczestniczy	20	47	24	8	143
Poglądy polityczne	Lewica	13	57	26	4	183
	Centrum	16	55	23	6	315
	Prawica	17	54	25	4	314
	Trudno powiedzieć	9	51	29	12	207

Tabela 7

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		39	58	3	534
Płeć	Mężczyźni	37	60	3	283
	Kobiety	41	56	2	251
Wiek	18-24 lata	47	49	3	48
	25-34	35	62	3	161
	35-44	40	56	4	140
	45-54	39	60	1	116
	55-64	36	61	3	62
	65 lat i więcej	60	40		6
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	58	3	193
	Miasto do 19 999	32	66	2	82
	20 000 - 99 999	44	55	2	103
	100 000 - 499 999	34	59	6	88
	500 000 i więcej mieszk.	46	54		68
Wykształcenie	Podstawowe	46	50	3	49
	Zasadnicze zawodowe	38	61	1	126
	Średnie	41	55	3	201
	Wyższe	34	63	3	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	37	59	3	91
	Średni personel, technicy	34	66		36
	Pracownicy adm.-biurowi	38	58	4	71
	Pracownicy usług	41	56	3	72
	Robotnicy wykwalifikowani	47	51	1	112
	Robotnicy niewykwalifik.	50	49	2	56
	Rolnicy	10	88	3	39
Pracujący na własny rach.	29	67	4	41	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	67	3	144
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	45	3	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	42	55	3	250
	prywatnym gosp. rolnym	15	83	2	42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	40	58	1	71
	501-750	31	65	4	49
	751-1000	46	54		62
	1001-1500	39	59	2	97
	Powyżej 1500 zł	36	62	2	116
Ocena własnych war. mater.	Złe	59	41		43
	Średnie	44	53	3	232
	Dobre	31	67	3	258
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	73		6
	Raz w tygodniu	38	61	2	220
	1-2 razy w miesiącu	36	60	4	100
	Kilka razy w roku	39	59	1	137
	W ogóle nie uczestniczy	46	47	7	71
Poglądy polityczne	Lewica	41	58	1	96
	Centrum	34	64	3	179
	Prawica	40	57	3	172
	Trudno powiedzieć	46	51	3	88

Tabela 8

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		2	33	42	20	3	1019
Płeć	Mężczyźni	3	37	41	17	2	487
	Kobiety	1	30	43	23	3	532
Wiek	18-24 lata	2	50	35	13	1	119
	25-34	4	42	41	14		204
	35-44	1	36	44	18	1	175
	45-54	0	31	44	22	3	165
	55-64	1	24	46	26	3	178
	65 lat i więcej	1	22	42	28	7	178
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	26	42	29	1	392
	Miasto do 19 999		22	51	24	4	159
	20 000 - 99 999	1	27	57	13	2	196
	100 000 - 499 999	2	47	37	11	4	162
	500 000 i więcej mieszk.	4	68	13	10	5	109
Wykształcenie	Podstawowe	2	22	45	28	2	223
	Zasadnicze zawodowe	1	27	44	25	3	252
	Średnie	1	39	39	18	3	340
	Wyższe	2	44	41	10	3	205
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	50	39	4	4	94
	Średni personel, technicy		47	43	10		36
	Pracownicy adm.-biurowi		32	49	16	3	71
	Pracownicy usług	2	35	52	10		73
	Robotnicy wykwalifikowani	2	42	41	15		115
	Robotnicy niewykwalifik.	6	32	42	19	1	57
	Rolnicy		21	49	27	3	42
Pracujący na własny rach.	2	36	41	20		41	
Bierni zawodowo	Renciści	1	17	41	33	8	56
	Emeryci	1	25	41	28	5	231
	Uczniowie i studenci	2	59	24	13	1	59
	Bezrobotni		21	43	37		86
	Gospodynie domowe i inni		29	48	21	2	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	0	30	53	15	1	144
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	44	41	7	2	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	2	45	40	12	1	250
	prywatnym gosp. rolnym		21	51	28		42
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	2	25	46	26		150
	501-750	1	32	38	29	1	105
	751-1000	1	30	44	23	1	134
	1001-1500	2	28	48	19	3	179
	Powyżej 1500 zł	3	46	34	12	5	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	20	37	37	5	150
	Średnie	1	32	45	21	2	454
	Dobre	3	40	41	14	2	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	22	47	21	4	47
	Raz w tygodniu	1	29	46	22	2	448
	1-2 razy w miesiącu	1	37	42	18	2	159
	Kilka razy w roku	2	38	41	17	2	223
	W ogóle nie uczestniczy	2	39	30	23	7	142
Poglądy polityczne	Lewica	1	38	44	15	2	183
	Centrum	1	40	35	21	3	315
	Prawica	2	30	48	18	1	314
	Trudno powiedzieć	1	25	43	28	3	208